

PRETEKLOST PRIHODNOST

občina
MIKLAVŽ
NA DRAVSKEM POLJU

ZA PRIHODNOST:
 LOČEVANJE ODPADKOV

**Kako z odpadki
v gospodinjstvu?**

LOČUJMO ODPADKE VARUJMO OKOLJE

DRAGE OBČANKE, SPOŠTOVANI OBČANI!

V rokah držite knjižico, ki vam bo pomagala lažje začeti našo novo pot pri ravnanju z odpadki. Področje odpadkov, njihovo zbiranje, ločevanje, predelava, uničevanje ostankov, zapiranje in sanacija deponij je silno pomembna tema današnjega sveta. Z njo se ubadajo mnoge vlade in armade strokovnjakov. Veliko dobrih praks v Evropi in svetu je že, tudi ponekod po Sloveniji. Širše območje Maribora, kamor sodimo tudi mi, ni ravn znano po bleščeči urejenosti. Ni predelave, ni pravega ločevanja, ni lastnega odlagališča, tudi idej za prihodnost ni ravno veliko. Zato smo se sami lotili iskanja rešitev. V pomoč nam je Okoljsko raziskovalni zavod (ORZ), s sposobno ekipo strokovnjakov. Vodi ga ena najbolj znanih strokovnjakinj s tega področja, doktorica Marinka Vovk. Že pred časom smo se skupaj lotili iskanja najboljših rešitev. Postavili smo si nekaj osnovnih ciljev.

- Odpadki ne smejo ostati smeti. Kajti smeti so takrat, ko niso uporabni za nič drugega kot za uničenje ali polnjenje deponij.
- Odpadki morajo v največji možni meri postati surovina za ponovno predelavo.
- Zbiranje odpadkov moramo približati ljudem, priti po zbrane in ločene odpadke na domači prag.
- Ravnanje z odpadki mora dolgoročno postati cenejše, že v prvi fazi ne sme preseči že uveljavljenih cen.

Po dolgotrajnih pogovorih, študijah dobre prakse, analiz vsega, kar se z odpadki dogaja pri nas, smo se odločili za sistem, ki je za naše okolje novost, sicer pa že preizkušeno in uveljavljeno v Evropi in ponekod v Sloveniji. Izkušnja je dobra, učinkovita, ljudje so zadovoljni. Preverili smo. Denimo v naši Rogaški Slatini. Vsi so zadovoljni. Občani, občina, izvajalci. Sistem smo poimenovali Rumena vrečka po najbolj prepoznavni rumeni vreči, v katero bomo zbirali vso embalažo: papirnato, plastično, kovinsko in sestavljeno (tetrapaki). Kako in kaj ter kam je vsebina te knjižice. Svetujem, da jo dobro preberemo in shranimo. Prav nam bo prišla.

Sicer je to šele začetek akcije. Na petih zborih občanov smo se več kot deset ur pogovarjali, svetovali, pokazali, odgovorili na marsikatero vprašanje. Še več jih je ostalo odprtih. Zato se bomo pogovarjali tudi vnaprej. Odpri bomo tako imenovano svetovalno pisarno, na voljo bosta tudi brezplačna telefonska številka in elektronski naslov. Lahko boste telefonirali, obiskali naše strokovnjake ali po elektronski pošti dobili odgovore na svoja vprašanja. Obvestili vas bomo o dnevih in urah, ob katerih nas boste lahko obiskali, telefonirali, elektronsko komunicirali. Vsebino vrečk bodo tudi pregledovali. Ne zato, da bi koga kaznovali, ampak zato, da bi svetovali, pojasnjevali, da bi se vsi skupaj česa naučili. Za tiste, ki mislijo, da so gozd in obrobje cest odlagališča odpadkov, je predvidena tudi kakšna kazen.

V akciji Očistimo Slovenijo je sodelovalo skoraj sedemsto občanov Miklavža, čestitke in zahvala vsem. Verjamem, da bomo z enako zavzetostjo in strpnostjo sodelovali tudi pri novem načinu ravnanja z odpadki. Hvaležni nam bodo naši otroci in vnuki. Zemlja rabi dvesto let da razgradi en sam preprost jogurtov lonček, če ga zakopljemo. Če ga ločeno zberemo, pa ga je možno predelati v novo surovino. Ne zakopljimo ga. Saj smo jih že doslej veliko in preveč.

Leo Kremžar, župan

LOČUJMO ODPADKE VARUJMO OKOLJE

Z vse bolj pestro ponudbo izdelkov na prodajnih policah se veča tudi pestrost, predvsem pa količina zbranih komunalnih odpadkov. Vse večje so zakonodajne zahteve ravnanja z odpadki, pri uporabnikih storitev pa se porajajo številna vprašanja o tem, kako pravilno ravnati s posamezno vrsto odpadkov. Zato smo se v naši Občini odločili za posodobitev sistema ravnanja z odpadki. Z novim sistemom bomo celovito poskrbeli za vse vrste odpadkov, predvsem pa je pomembno dejstvo, da bomo naše storitve še bolj približali vam, uporabniki in ob tem zmanjšali količine odloženih odpadkov.

K manjši količini komunalnih odpadkov lahko prispeva vsak posameznik s tem, da premisli in kupi le tisto, kar zares potrebuje, z izbiro potrošniških dobrin brez oziroma z manj embalaže in s ponovno uporabo. Za odpadke, ki vseeno nastanejo, poskrbimo s skrbnim ločevanjem, tako bomo v največji meri prispevali k čistemu okolju, ohranjanju virov in iz družbe, ki odmetava, prešli v družbo, ki reciklira.

Če je bilo nekoč dovolj, da smo tisto, česar nismo več potrebovali, enostavno vrgli v koš za smeti, danes ni več tako. Zaradi načina življenja in naraščanja potrošništva, se ustvarjajo vedno večji kupi odpadkov. Izdelki za enkratno uporabo in nepotrebna embalaža posledično predstavljajo ogromne količine odpadkov. **Zato je čedalje pomembnejše, da z odpadki ravnamo odgovorno in gospodarno.**

Država je z zakoni predpisala takšno ravnanje z odpadki, ki bo omogočilo recikliranje in pridobivanje uporabnih surovin iz odpadnih snovi. Zgolj odlaganje na odlagališče je preteklost, kajti naravni viri so omejeni, zato odpadki predstavljajo dragocene surovine.

Sedanji sistem ne daje zadovoljivih rezultatov

Vse večje zahteve zakonodaje s področja ravnanja z odpadki

Potreba po poenostavitev in približanju storitev uporabnikom

Povečati je potrebno delež ločeno zbranih odpadkov in zmanjšati delež mešanih komunalnih odpadkov

Bioško razgradljive odpadke je potrebno zbirati ločeno ali jih kompostirati na lastnem vrtu

Zmanjšati količino odloženih odpadkov

Želimo razširiti okoljsko zavest in bolj odgovorno ravnati z okoljem

ZA RECIKLIRANJE POTREBUJEMO SODOBNE OKOLJSKE TEHNOLOGIJE

Z ločenim zbiranjem odpadkov na izvoru preprečimo odlaganje potencialno koristnih odpadkov na odlagališče. V vsakem gospodinjstvu nastajajo odpadki, ki jih je mogoče s pravilnim ravnanjem ponovno uporabiti. Odpadki v tem primeru predstavljajo sekundarne surovine (se pravi surovine, s katerimi nadomestimo osnovne surovine kot so plastika, kovine, steklo, les, itd.), pri tem pa varujemo okolje in ohranjammo naravne vire, saj pri reciklirajušem porabijo manj energije, vode in naravnih virov za nove izdelke.

Naraščanje količin odpadkov prispeva k temu, da obstoječi sistemi ravnanja z odpadki, zgrajeni na načelu linearnosti, danes ne morejo več slediti tej rasti. Zato je potrebna spremembra v načinu dojemanja odpadkov. Trajnostno ravnanje z odpadki zahteva premik od upravljanja z odpadki (kako bomo ravnali z odpadki) k ohranjanju virov (kako bomo preprečili nastajanje odpadkov in ohranili naravne vire). Od linearega načina razmišljanja moramo preiti h krožnemu, cikličnemu: zapreti moramo snovni tok od proizvodnje surovin do odpadka tako, da se surovine vrnejo na začetek proizvodnega kroga, še preden postanejo odpadek, namenjen na odlagališče - z minimalnimi možnimi emisijami in s tem tudi najmanjšo količino negativnih učinkov na okolje. Zmanjšanje uporabe novih naravnih virov, ki vstopajo v proizvodno verigo, je namreč povezano s trajnim zmanjševanjem količin nastalih odpadkov. Vendar s tem ne prihranimo samo virov, marveč tudi energijo, potrebno za proizvodnjo surovin, njihov transport, predelavo in pripravo za proizvodnjo, kar direktno vpliva tudi na zmanjšanje negativnih vplivov na okolje.

ODPADNA EMBALAŽA JE SUROVINA

- ♻️ Odpadna embalaža je lahko pomemben vir sekundarnih surovin, ker je praviloma izdelana iz kakovostnih materialov. Če jo ustrezno predelamo v sekundarno surovino, lahko tako dobljeni material še enkrat uporabimo za različne izdelke.
- ♻️ Iz plastične embalaže izdelujejo: ohišja za svinčnike, vžigalnike, različne cevi, vrečke, cvetlične lončke, stikala, vetrovke, vrtne garniture (stole, mize).
- ♻️ Iz odpadnega papirja nastajajo različni papirnatni izdelki: zvezki, knjige, učbeniki, časopisi, fascikli, ovitki knjig ...
- ♻️ Iz odpadnega stekla nastajajo novi stekleni predmeti vseh vrst.
- ♻️ Iz lesenih embalaž naredijo: sekance, vlaknenke, lesne brikete, ki se v gospodinjstvih uporabijo kot gorivo (biomasa) za ogrevanje.
- ♻️ Iz zbranih bioloških odpadkov nastane kakovosten kompost.
- ♻️ Iz odpadnega jedilnega olja izdelajo biogoriva.
- ♻️ Iz tekstilnih odpadkov in starih oblačil izdelujejo preje, polnila, izolacijo, čistilne krpe, tudi oblačila.
- ♻️ Odpadno elektroniko ločijo na posamezne komponente in odpeljejo na reciklažo.

SISTEM ZBIRANJA ODPADNE EMBALAŽE V RUMENO VREČO

Rumena vreča je namenjena zbiranju odpadne embalaže. Sistem je individualen (vsako gospodinjstvo dobi več namenskih rumenih vreč) in enostaven, saj v eno rumeno vrečo hkrati zbiramo odpadno embalažo iz:

Nasvet

Embalaze, ki jo odlagamo v rumeno vrečo ni potrebno prej oprati, dovolj je, da jo temeljito izpraznimo in stisnemo. ALUMINIJASTA PLOČEVINKA JE 100% OBNOVLJIVA!

KAKO POTEKA ODVOZ RUMENIH VREČ?

Napolnjene rumene vreče bodo komunalni delavci pobirali od vrat do vrat, kar pomeni, da vreče postavimo glede na urnik odvoza, na običajno odjemno mesto. Odvoz rumenih vreč in preostankov komunalnih odpadkov potekata po urniku odvoza, ki ga bodo gospodinjstva dobila za celo leto vnaprej.

KAJ SE ZGODI Z RUMENIMI VREČAMI POTEM?

RUMENE VREČE ZA ODVOZ

Vsebina rumenih vreč se presortira v sortirnicah. Delo se opravi mehansko in strojno. Strojno se odstrani kovine (z magnetom), ročno pa se sortirajo frakcije plastike in papirja na podfrakcije. Tako pripravljena embalaža se odda podjetju za predelavo.

SESTAVLJENA EMBALAŽA

Izpraznjena, občiščena ostankov hrane, steklenice:

- Tetra pak embalaža od mleka, sokov, omak

PLASTIČNA EMBALAŽA

Izpraznjena, občiščena ostankov hrane, steklenice:

- PET plastenke od pić
- plastenki praljiv, mehčalcev, šamponov
- jogurtovi lončki
- vročko, folja
- plastične koparice živil
- plastična posoda ...

PAPIRNA EMBALAŽA

Zložena, brez časopisnega papirja:

- manjše škatle
- embalažni papir

KOVINSKA EMBALAŽA

Izpraznjena, občiščena ostankov hrane

- pločevinke pić
- konzerve prehrnbenih izdelkov
- kovinski pokrovki kozarcev, zamaški
- kovinske košarice živil

Sistem zbiranja odpadne embalaže v rumeno vrečo omogoča do 80% zmanjšanje volumna mešanih komunalnih odpadkov, kar omogoča, da zmanjšamo število oz. pogostost odvozov mešanih komunalnih odpadkov in s tem tudi količino odpadkov, ki bi jih morali odložiti na odlagališču.

LOČUJMO ODPADKE VARUJMO OKOLJE

PAPIR IN PAPIRNATA EMBALAŽA

Odvoz papirja bo potekal 1x mesečno. Priporočljivo je, da zberete papir ločeno v kartonski škatli. Po urniku izvajalca papir priložite ločeno v škatli na odjemno mesto pred stanovanjskim objektom ali pa papir odpeljete v zbirni center.

Nasvet

Pri zbiranju papir in karton zložimo, da pridobimo na prostoru.

Med papir odlagajte:

večjo kartonsko embalažo, časopise, revije, zvezke, knjige, prospekte, kataloge, ovojni papir in papirnate nakupovalne vrečke, pisarniški papir.

Med papir ne sodi:

kartonska embalaža za tekoča živila (npr.: tetrapak od soka), embalaža iz katere ne odstranimo vseh ostankov živil (npr.: papirnati pladnji in kozarci), celofan in povoščen papir, vreče od cementa, lepila, papirnate brisače, robčki, tapete,...

STEKLO IN STEKLENA EMBALAŽA

Odvoz stekla in steklene embalaže bo 1x mesečno. Priporočljivo je, da zberete steklo v kartonski škatli ali v drugi primerni posodi. Po urniku izvajalca stekleno embalažo priložite ločeno v namenski škatli na odjemno mesto pri stanovanjskem objektu. Steklo lahko oddate tudi v zbirnem centru.

Med ločeno zbrano steklo sodi:

steklenice od pijače, živil, kozmetike, zdravil, kozarci od vloženih živil, druga steklena embalaža.

Med odpadno steklo ne sodijo:

okenska in avtomobilска stekla, stekla svetil, ogledala, pleksi in karbonsko steklo, laboratorijsko steklo, keramika, kamenje,...

Nasvet

Stekleno embalažo pred oddajo izpraznemo in očistimo, zamaške od steklenic odstranimo.

RAVNANJE Z BIOLOŠKO RAZGRADLJIVIMI ODPADKI

sprememba s 1. majem 2010

S 1. januarjem 2010 se je iztekel tudi rok za uvajanje ločenega zbiranja bioloških odpadkov. Zato ste v mesecu marcu dobili iz strani izvajalca izjavo, na kateri ste označili ali boste imeli zaboјnik za zbiranje bioloških odpadkov ali lastni kompost.

S 1. majem 2010 bomo začeli z zbiranjem in odvozom bioloških odpadkov. Tisti, ki imate možnost lastnega kompostiranja in ste na izjavi označili, da boste biološke odpadke sami kompostirali v svojih kompostnih zaboјnikov za biološke odpadke ne boste dobili. V primeru, da naknadno ocenite, da zaboјnik potrebujete, ga boste lahko dobili tudi kasneje.

Kaj lahko odlagamo v zaboјnik za biološke odpadke ali na kompost?

- odpadki, ki ostanejo pri pripravi hrane, olupki in ostanki sadja in zelenjave,
- kavna usedlina, kavni filtri in čajne vrečke,
- jajčne lupine,
- ostanek neuporabljene hrane in okvarjeni prehrambeni izdelki (brez embalaže),
- zemlja iz cvetličnih lončkov in korit,
- odpadki z vrtov in okolice hiše, kot so rože, listje, trava, plevel, žagovina, odmrle rastline, odpadki, ki nastanejo pri obrezovanju dreves in oblikovanju živih mej.

Kaj ne sodi v rjavi zaboјnik?

- plastične vrečke,
- meso in mesni izdelki,
- iztrebki malih živali,
- kosti, pepel
- sanitetni material, plenice,
- kamenje,
- olja in maščobe,
- nerazgradljivi materiali.

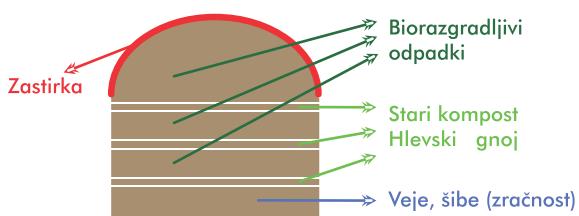

Kako ravnamo z biološko razgradljivimi odpadki?

Na vrtu ali zelenici postavimo kompostnik in tako sami poskrbimo za svoje biološke odpadke. S pravilnim ravnjanjem z biološkimi odpadki pripomoremo k zmanjšanju toplogrednih plinov.

Praktični nasveti za kompostiranje:

Kompostnik postavimo na polsenčen del vrta, zaščiten pred vetrom. Postavimo ga direktno na zemljo in ga ne podlagamo z betonom ali drugim materialom, saj je pomembno, da mikroorganizmi neovirano prehajajo iz tal v kompost.

Na kompostni kup lahko odlagamo enake odpadke, kot jih sprejema rjavi zabojnik. Na dno naložimo grobi material (tanje veje), kar zagotavlja zračenje. Nadalujemo z oblikovanjem kupa iz organskega materiala. Med posamezne plasti je priporočljivo dodajati hlevski gnoj in ostanke starega komposta. Proses kompostiranja oz. razgradnje organskih snovi se bo pričel spontano. Občasno poskrbimo za zračenje tako, da kup obrnemo in poskrbimo za primerno vlagu. Leseni ali plastičen kompostnik lahko kupimo v specializirani trgovini ali pa ga izdelamo sami.

Kompost je zrel (primeren za uporabo) po približno 6 mesecih. Material mora biti temno rjave barve in dišati po gozdni prsti.

KOMPOSTIRANJE NA LASTNEM VRTU je zelo dobra odločitev, saj na ta način:

- vračamo hranljive snovi v zemljo
- pridelamo odlično organsko gnojilo (humus ali kompost)
- ni potrebno kupovati umetnih ali organskih gnojil
- izboljšamo sposobnost zadrževanja vlage in strukturo zemlje
- poskrbimo za nižji znesek na položnici s stroški ravnanja z odpadki
- da zmanjšanja izpustov toplogrednih plinov niti ne omenjamo.

POSPEŠENO KOMPOSTIRANJE BREZ NEPRIJETNEGA VONJA Z UPORABO EM BIOLOŠKEGA KOMPOSTNIKA

Možno je pospešeno kompostiranje biološko razgradljivih odpadkov, ki dnevno nastajajo v vaši kuhinji. Biološke odpadke lahko na enostaven način predelate v koristno gnojilo brez neprijetnih vonjav in ostalih nevšečnosti.

Potrebujete le:

- EM biološki kompostnik
  - Bokashi (pripravek iz organskega materiala (žitnih otrobov, koruzne moke, pirinih plev, nasekljane slame) in efektivnih mikroorganizmov).
- Več informacij si lahko preberete na spletni strani www.em-tehnologija.com

Opis postopka:

Na dno EM biološkega kompostnika nasujemo toliko Bokashija, da je dno pokrito. Nadalujemo z biološkimi odpadki, ki nastanejo tekom dneva. Zvečer odpadke potlačimo, da iztisnemo odvečni zrak in potrosimo z Bokashijem. Nadalujemo vsak dan, dokler posoda ni polna. Občasno iz pipice na spodnjem delu posode odlijemo tekočino, ki jo uporabimo za zalivanje rož, zelenice, vrta (razredčeno z vodo v razmerju 1 : 100)

Efektivni mikroorganizmi poskrbijo, da biološki odpadki fermentirajo, torej ni neprijetnih vonjav, kot smo jih vajeni, če biološki odpadki gnijejo. Fermentirane biološke odpadke (ki ohranijo svojo obliko in barvo) lahko takoj uporabimo na vrtu, kjer se potem v zemlji hitro razkrojijo. Učinki odličnega gnojila bodo opazni v kratkem času. Več o tem postopku kompostiranja si lahko preberete na že prej omenjeni spletni strani.

Nasvet

Proces kompostiranja na kompostniku bo potekal pravilno, zato moramo poskrbeti za zadostno zračenje in vlogo. Kompostnik ne sme biti premočen z vodo in tudi ne presuh. Kompost je potrebno vsake toliko časa premesti, razrahljati in prezračiti.

Če te možnosti nimamo, je na voljo:

- ločeno zbiranje v namenske rjave zabojnike.

Ločevanje bioloških odpadkov je obvezno, saj pomešani med mešanimi komunalnimi odpadki povzročajo nastajanje toplogrednih plinov med razkrajanjem na odlagališču. Biološke odpadke je torej prepovedano odlagati med mešane komunalne odpadke oz. med preostanek odpadkov.

Nasvet

Biološke odpadke NE odlagajte v rjave zabojnike v NAVADNIH PLASTIČNIH VREČAH. Če že uporabljate vrečko, izberite razgradljivo namensko vrečko iz papirja ali iz škroba. Lahko pa jih tudi zavijete v navaden časopisni papir.

Zabojnike za biološke odpadke bomo v času poletnih mesecih praznili enkrat tedensko, v ostalih mesecih pa vsakih 14 dni po priloženem urniku. Izvajalec bo 1-2 x letno zabojnike za biološke odpadke tudi očistil.

VSE MANJ MEŠANIH KOMUNALNIH ODPADKOV

Sedanji sistem zbiranja odpadkov

vsi odpadki pomešani
v 120 l zabojniku

60 % embalaže

25 % bioloških

15 % ostali odpadki

Novi sistem izvornega ločenega zbiranja odpadkov

60 % embalaže

rumena vreča

25 % bioloških

120 l zabojnik ali lastni kompost

15 % ostali odpadki

120 l zabojnik

RAVNANJE S KOSOVNIMI ODPADKI

Odvoz **kosovnih odpadkov** bo od leta 2011 potekal od vrat do vrat po sistemu dopisnice. Vsako gospodinjstvo bo prejelo dopisnico na podlagi katere se boste sami odločili za vam ustrezen termin odvoza kosovnih odpadkov. Ko boste žeeli odvoz kosovnih odpadkov, boste poklicali na dopisnici navedeno telefonsko številko in se dogovorili za termin odvoza. Na dogovorjeni dan odvoza boste postavili kosovne odpadke na vaše odjemno mesto do 6. ure zjutraj. V letu 2010 bo akcija izpeljana kot doslej.

Kaj sodi med kosovne odpadke?

ODDALI BOSTE LAHKO NASLEDNJE SKUPINE ODPADKOV

da	kosi pohištva sanitarni elementi električna in elektronska oprema (hladilniki, zamrzovalniki, klimatske naprave za uporabo v gospodinjstvih, osebni računalniki, TV in radijski sprejemniki ter druga zabavna elektronika) vzmetnice štedilniki	ne
		nevarni odpadki odsluženi avtomobili avtomobilske gume mešani komunalni odpadki biološko razgradljivi odpadki gradbeni odpadki kmetijski stroji papir steklo

Tovrstne odpadke lahko v času obratovanja pripeljete v Zbirni center Miklavž na Dravskem polju.

Nasvet

Ob nakupu električne in elektronske opreme od trgovca zahtevajte, da ob dostavi novega aparata starega brezplačno odpeljejo. To obveznost trgovcem nalaga Uredba o shemi za električno in elektronsko opremo.

LOČUJMO ODPADKE VARUJMO OKOLJE

ZBIRNI CENTER MIKLAVŽ NA DRAVSKEM POLJU

Od avgusta 2008 ima občina Miklavž sodobni zbirni center namenjen zbiranju ločenih frakcij odpadkov. V Zbirni center Miklavž na Dravskem polju, ki se nahaja na desni stani ceste na relaciji Maribor – Ptuj, lahko občani Občine Miklavž na Dravskem polju pripeljejo odpadke brezplačno.

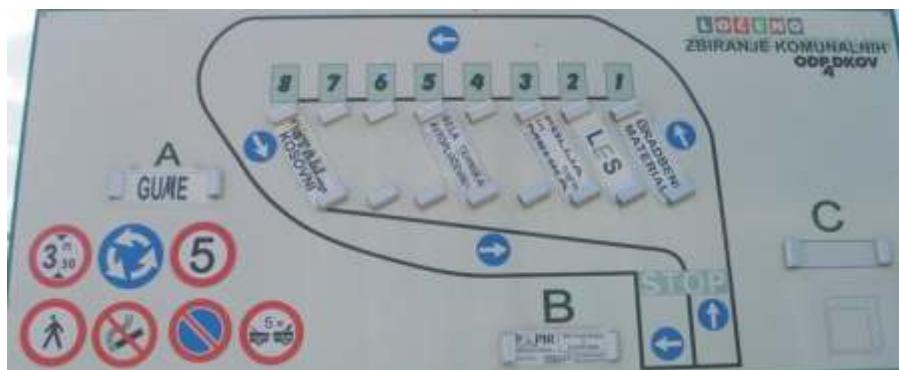

Zbirni center je odprt:
ob torkih in četrtkih med 15. in 19. uro,
ob sobotah med 9. in 17. uro.

Kontakt: 041 650 925

Zbirni center sestavljajo naslednji sklopi:

- **recepčija** (vratarnica); v izvedbi tipskega kontejnerja s sanitarijami, pokritega z nadstrešnico,
- **kesoni** (10 m^3) za večje kose nenevarnih odpadkov,
- **1100-litrske posode** za manjše količine nenevarnih odpadkov,
- **prostor za zbiranje nevarnih odpadkov** iz gospodinjstev,
- **prostor za zelen obrez.**

Zbirni center sprejema naslednje vrste odpadkov:

Nenevarni odpadki

V kesonih se zbira odpadni material:

- papir, karton in lepenka vseh vrst in velikosti, vključno z odpadno embalažo iz lepenke in kartona,
- plastika (folije in gajbice, brez PET-plastenk),

LOČUJMO ODPADKE VARUJMO OKOLJE

- odpadki iz kovin,
- les, vključno z odpadno embalažo iz lesa,
- izrabljene avtomobilske gume,
- gradbeni material,
- bela tehnika (štredilniki, pralni in pomivalni stroji ipd.),
- hladilno-zamrzovalni aparati (hladilniki, klimatske naprave ipd.),
- ostali mešani kosovni odpadki (oblazinjeno pohištvo, vzmetnice ipd.)
- ter zeleni obrez.

1100-litrske posode ob dovozni poti so namenjene zbiranju:

- časopisnega papirja in revij,
- PET-plastenk (npr. plastele pijsač),
- steklene embalaže,
- oblačila in tekstil,
- električnih kablov.

Nevarni odpadki iz gospodinjstev se zbirajo v namenskem kontejnerju, kot

- akumulatorji in baterije,
- barve, črnila in lahki v njihovi embalaži,
- olja in maščobe, ki niso jedilna,
- flouroscentne cevi do dolžine 1,6m,
- lepila, topila in smole,
- zdravila,
- pesticidi in insekticidi v njihovi embalaži,
- kozmetika, detergenti,
- kisline, alkalije in fotokemikalije.

V prostoru za nevarne odpadke se zbirajo tudi računalniški monitorji in TV-ekrani. Ostala elektronika se zbera v posebej za te odpadke namenjenem zbiralku. Ločeno se zbera odpadna salonitna kritina in salonitne cevi.

RAVNANJE Z NEVARNIMI ODPADKI

Nevarne odpadke zbiramo enkrat letno s posebej prirejeno pomicno zbiralnico po v naprej določenem urniku. Nevarne odpadke zbiramo ločeno po posameznih skupinah, zato jih je potrebno ločevati že v gospodinjstvih in jih hraniti do zbiralne akcije. Lahko pa jih sami pripeljete v zbirni center.

V času akcije zbiranja nevarnih odpadkov lahko oddate:

- topila, kisline, baze,
- fotokemikalije,
- baterije in akumulatorje,
- odpadke, ki vsebujejo živo srebro in druge težke kovine
- lepila in smole
- barve, črnila,
- detergente, ki vsebujejo nevarne snovi,
- sredstva za varstvo rastlin,
- zdravila,
- tiskalnike,
- les, ki vsebuje nevarne snovi,
- embalažo, ki vsebuje ostanke nevarnih snovi ali je z njimi onesnažena.

Z nevarnimi snovmi ravnjajte previdno, dosledno upoštevajte proizvajalčeva navodila za uporabo, morebitne ostanke in embalažo nevarnih snovi oddajte v akciji zbiranja nevarnih odpadkov ali v zbirnem centru.

Pri ravnanju z nevarnimi snovmi in odpadki bodite še posebej pozorni na oznake za nevarnost, ki so predstavljene v tabeli na naslednji strani.

LOČUJMO ODPADKE VARUJMO OKOLJE

OZNAKE NEVARNIH SNOVI

<p>LAHKO VNETLJIVO F (Highly Flammable)</p> <p>Snovi, ki se lahko vnamejo že po krajšem stiku z virom vžiga, v stiku z zrakom, če so izpostavljene segrevanju ali višjem tlaku. Take snovi so: bencin, etanol, aceton, kovine v prahu.</p>		<p>ZELO LAHKO VNETLJIVO F+ (Extremely Flammable)</p> <p>So lahke tekočine, ki imajo zelo nizko plamenišče (temperatura, pri kateri začne snov goreti) in nizko vreliče. So tudi plini, ki se na zraku vnamejo že pri sobni temperaturi (20 °C) in običajnem tlaku (1 bar). Take snovi so: kloroetan, dietileter, vodikov sulfid.</p>	
<p>STRUPENO T (Toxic)</p> <p>Snovi, ki povzročajo hude okvare zdravja (npr. rak, dedne genske okvare, oslabitev plodnosti) ali celo smrt, če jih zaužijemo, vdihavamo oz. če pridejo v stik z našo kožo. Take snovi so: klor, metanol, nekatere spojine težkih kovin (npr. svinca), benzen.</p>		<p>ZELO STRUPENO T+ (Very Toxic)</p> <p>Snovi, ki že v majhnih količinah povzročajo hude okvare zdravja (npr. rak, dedne genske okvare, oslabitev plodnosti) ali celo smrt, če jih zaužijemo, vdihavamo oz. če pridejo v stik z našo kožo. Take snovi so: ogljikov monoksid, brom, vodikov sulfid, nekatere arzenove spojine, nikotin.</p>	
<p>ZDRAVJU ŠKODLJIVO Xn (Nocif, Harmful)</p> <p>Snovi, lahko povzročijo takojšnje okvare zdravja pri zaužitju, vdihavanju ali ob stiku s kožo. Lahko imajo tudi dolgoročno vplive in povzročijo okvare, ki jih ne opazimo takoj, tudi rakava obolenja, dedne genske okvare ali zmanjšanje plodnosti. Take snovi so: heksan, triklorometan (kloroform), modra galica, nikelj.</p>		<p>DRAŽILNO Xi (Irritant)</p> <p>Snovi, ki povzročajo draženje kože, oči in dihal. V določenih primerih povzročijo tudi hude poškodbe oči. Take snovi so: nekatera čistilna sredstva, natrijev karbonat (oči), kalcijej klorid (oči), heksan (koža).</p>	
<p>JEDKO C (Corrosive)</p> <p>Snovi, ki lahko poškodujejo ali celo uničijo živo tkivo (npr. kožo) in nekatere materiale (npr. blago), s katerimi pridejo v stik. Tako označene snovi lahko povzročijo kožne opekline. Take snovi so: koncentrirane kisline in baze, brom, srebrov nitrat, fenol.</p>		<p>OKOLJU NEVARNO N (Dangerous For The Environment)</p> <p>Snovi, ki lahko povzročijo takojšnjo ali pa dolgoročno škodo okolju (voda, tla, zrak) in organizmom, ki žive v teh okoljih (npr. čebele, ptiči, ribe). Take snovi so: nekateri biocidi in spojine težkih kovin (npr. svinca), klor, vodikov sulfid, modra galica.</p>	
<p>EKSPLOZIVNO E (Explosive)</p> <p>Snovi, ki lahko ob določenih pogojih (ob udarcu, stiskanju, trenju, povišani temperaturi) eksplodirajo (se v hipu kemijsko spremenijo). Take snovi so: smodnik, nitroglycerin, TNT.</p>		<p>OKSIDATIVNO O (Oxidizing)</p> <p>Snovi, ki zaradi različnih vplivov oddajajo kisik in lahko burno reagirajo ob stiku z drugimi, zlasti vnetljivimi materiali kar lahko privede do požara. Take snovi so: vodikov peroksid (s koncentracijo višjo od 20 %), kalijej manganat(VII), amonijev nitrat.</p>	

LOČUJMO ODPADKE VARUJMO OKOLJE

PONOVNA UPORABA

Ste se vprašali, kam s predmeti, ki jih ne potrebujete več, a so še uporabni?

Izdelke in predmete, ki niso poškodovani pripeljite v zbirni center Miklavž na Dravskem polju, ki bo sodeloval s Centrom ponovne uporabe v Rogaški Slatini. Ponovna uporaba ima prednost pred recikliranjem, saj odpadek z obnovo in popravilom ter očiščenjem »dobi novo življenje«.

Ločujmo odpadke in jih ne odmetavajmo v naravo.

Ekoloških otokov, kjer so do sedaj bili zabojniki za papir, plastiko in steklo ne bo več.

Prepričani smo, da boste vsaj del odgovorov na vaša vprašanja v zvezi z ločevanjem odpadkov našli v tej brošuri. Če želite več informacij, se obrnite na svetovalno pisarno organizirano v sklopu občinske uprave.

Kontaktna brezplačna številka: **080 63 70**

Naš modri planet
je najbolj čudovito
možno naravno okolje.
njegovo življenje
je naše življenje,
njegova prihodnost
je naša prihodnost.

DALAJ LAMA

LOČUJMO ODPADKE VARUJMO OKOLJE

RECIKLIRANJE

Recikliranje je pridobivanje surovin iz že uporabljenih, odpadnih snovi v proizvodnem procesu.

Predpogoj za recikliranje odpadkov je njihovo ločeno zbiranje.

V tabeli poiščite odpadke, ki nastajajo v vašem gospodinjstvu in preverite, ali pravilno ravnate z njimi:

Odpadek	Priprava	Kam odložiti?
PAPIR, ČASOPISI, REVIE, OGLASNI MATERIAL		Brez priprave 1 x mesečno ali v zbirni center
KARTON		Zložite ga, da zavzame manj prostora 1 x mesečno ali v zbirni center
ALUMINIJASTE PLOČEVINKE		Temeljito izpraznite, lahko sploščite oz. stisnete V rumeno vrečo
KOVINSKE KONZERVE		Temeljito izpraznite, lahko sploščite oz. stisnete, etiket ni potrebno odstranjevati V rumeno vrečo
PLASTENKE		Temeljito izpraznite, lahko sploščite oz. stisnete, etiket ni potrebno odstranjevati V rumeno vrečo
TETRAPAK		Temeljito izpraznite, lahko sploščite oz. stisnete V rumeno vrečo
STEKLENICE IN STEKLENI KOZARCI		Odstranite zamaške in pokrove, etiket ni potrebno odstranjevati 1 x mesečno ali v zbirni center

Odpadek

Priprava

Kam odložiti?

PLASTIČNA EMBALAŽA (živil, čistil, sredstev za osebno higieno, pralnih sredstev)		Temeljito izpraznite, lahko spločite oz. stisnete, etilet ni potrebno odstranjevati	V rumeno vrečo
STIROPOR		Ni ga potrebno lomiti na manjše kose, zbrati v vrečah	V zbirni center, manjši kosi v rumeno vrečo
TEKSTIL		Brez priprave	V zbirni center
BIOLOŠKO RAZGRADLJIVI ODPADKI		Odlijite tekoči del	Na kompostni kup ali v rjavem zaboju (zelen obrez pa v zbirni center)
NEVARNI ODPADKI		Poskrbite, da oznaka, ki označuje za katero nevarno snov gre, ostane na embalaži	V akciji zbiranja nevarnih odpadkov in v zbirni center
LESENA EMBALAŽA		Brez priprave	V zbirni center
ELEKTRIČNA OPREMA		Brez priprave	V zbirni center ali v akciji zbiranja kosovnih odpadkov
BATERIJE IN AKUMULATORJI		Brez priprave	V zbirni center in v akciji zbiranja nevarnih odpadkov
RAČUNALNIŠKA OPREMA		Brez priprave	V zbirni center
TV sprejemniki, radijski sprejemniki, DVD predvajalniki, mobilni telefoni...		Brez priprave	V zbirni center ali v akciji zbiranja kosovnih odpadkov
BELA TEHNIKA		Brez priprave	V zbirni center ali v akciji zbiranja kosovnih odpadkov

IN KAJ ŠE SODI V ZABOJNIK ZA PREOSTANEK ODPADKOV?

Ob doslednem upoštevanju navodil za ločevanje odpadkov bo odpadkov, ki sodijo v zabojnik za preostanek komunalnih odpadkov ostalo zelo malo.

Vanj sodijo:

- smeti, ki jih pometemo po tleh
- napolnjene vrečke sesalnikov (lahko jih tudi komposti)
- nečista embalaža (v kolikor se je ne da očistiti)
- razbiti krožniki, skodelice, kozarci
- plenice, vložki, vatirane palčke
- iztrebki malih živali
- kosti
- izrabljeni čevlji
- ohlajen pepel (lahko ga tudi kompostirate)
- cigaretni ogorki
- žvečilni gumi
- papirnate serviete, papirnate brisače in papirnati robčki za enkratno uporabo (lahko jih daste na kompostni kup)
- izrabljene kuhinjske krpe in gobice.

Nasvet

V zabojniku za ostale odpadke bo vedno dovolj prostora, če bomo odpadke pravilno ločevali.

KONEC TEŽAV
S PREVELIKO TEŽO
IN PREPOLNIMI
ODLAGALIŠČI

PRETEKLOST PRIHODNOST

RAVNANJE Z ODPADNIMI NAGROBNIMI SVEČAMI

Od 1.1.2010 je obvezno ločeno zbiranje odpadnih nagrobnih sveč na pokopališčih, zato bo na pokopališču nameščen dodaten zabožnik z napisom »**Samo za odpadne nagrobne sveče**«, v katerega boste lahko odlagali izključno odpadne nagrobane sveče.

Tudi v primeru nagrobnih sveč velja, da je bolje manj kot več zato vedno, ko se odločate za nakup nagrobnih sveč pomislite na to:

- iz katerega materiala je sveča narejena (znak za recikliranje)
- da večje kot so sveče, več je na koncu nastalih odpadkov
- da ni nujno, da bodo po velikosti večje sveče gorele dlje, saj je čas gorenja odvisen tako od količine kot od kakovosti voska
- elektronske sveče resda gorijo dlje, a vsebujejo baterijo, ki je nevarni odpadek in je recikliranje zaradi polnila še bolj komplizirano kot recikliranje običajnih PVC sveč
- da s prižiganjem več sveč na enem grobu ne izkazujemo večjega spoštovanja do preminulih kot z eno samo svečo
- da z izbiro trajne oblike sveče varujete okolje in nenazadnje privarčujete.

Majhna sveča iz polipropilena z voskom lahko gori enako dolgo kot zelo velika sveča iz PVC-ja z malo voska

Sveča na tekoči vosek skoraj ne povzroča odpadkov

Trajni sveči iz plastike, stekla ali keramike menujemo samo vložek

Dekorativna solarna večna luč deluje na sončno energijo

Dogorele nagrobane sveče ne pozabite odložiti v zabožnik, ki ima običajno napis »**Samo za odpadne nagrobne sveče**«, le tedaj bodo reciklirane.

Ponudbo na trgu narekuje povpraševanje potrošnikov. Če boste zahtevali okolju prijazne sveče, bodo svečarji slej kot prej tradicionalne materiale zamenjali z novimi, okolju prijaznejšimi.

ZELENI NASVETI ZA MANJ ODPADKOV IN VAROVANJE OKOLJA

Najboljši odpadek je tisti, ki sploh ne nastane.

Izogibamo se nepotrebni embalaži.

Izogibamo se izdelkom za enkratno uporabo.

Izberemo povratno embalažo.

Hrane ne zavijamo v odvečno folijo ali papir. Uporabimo plastične posode za večkratno uporabo.

V trgovino se odpravimo z nakupovalno vrečko za večkratno uporabo, vrečko ali nakupovalno torbo iz tekstila ali s košaro.

Podarimo stvari, ki jih ne potrebujemo več.

Obdarujmo najbližje z ekološkimi darili.

Odgovorno kupujemo.

Ne pretiravamo, kupimo le tisto, kar potrebujemo.

Kupujemo okolju prijazne izdelke, ki so narejeni iz recikliranih materialov oziroma, ki se lahko predelajo.

Izogibamo se izdelkom, ki vsebujejo nevarne snovi.

Izogibamo se uporabi pršil v dozah na potisni plin.

Kupujemo univerzalna čistila, ki so izdelana brez nevarnih agresivnih kemikalij.

Spoznajmo znake na embalaži:

Zelena pika je znak, ki označuje, da je embalaža izdelka vključena v sistem ravnjanja z odpadno embalažo ter da se zbira, ponovno uporabi, reciklira ali drugače ustrezeno predela.

Znak prečrtan smetnjak na kolesih označuje, da se mora izdelek odložiti ločeno. Večinoma se pojavlja na električni in elektronski opremi.

Embalaza, na kateri je simbol s krožnico, je delno ali v celoti izdelana iz recikliranega materiala.

Trikotnik je mednarodni simbol, ki nam pove, da izdelek lahko recikliramo. V sredini trikotnika je napisana številka, spodaj pa kratica, ki označuje vrsto materiala, iz katerega je embalaža narejena. Označke se nanašajo na različne vrste plastičnih materialov.

7 NAJPOGOSTEJŠIH VPRAŠANJ

1. KAJ JE EMBALAŽA ?

Embalaza so vsi izdelki iz katerega koli materiala, namenjeni temu, da blago ne glede na to, ali gre za surovine ali izdelke, obdajajo ali držijo skupaj zaradi hraničenja ali varovanja, rokovanja z njim, njegove dostave ali predstavitev na poti od embalerja do končnega uporabnika.

2. KAJ SE ZGODI ČE BODO V RUMENI VREČI ODLOŽENI NEPRIMERNI ODPADKI ?

Če bodo v vreči odloženi drugi odpadki, ki se ne uvrščajo med komunalno plastično, kovinsko, papirno ali sestavljenem embalažo bo svetovalni nadzornik na vrečo nalepil nalepko in označili kateri odpadki ne sodijo v rumeno vrečo. Vsebino rumene vreče bo moral povzročitelj presortirati, da jo bo izvajalec javne službe odpeljal.

3. KAKO PRIPRAVITI EMBALAŽO ZA V RUMENO VREČO ?

- embalaža mora biti sploščena, da se zmanjša volumen, drugače boste vreče prehitro uporabili
- embalaža mora biti čista, kar pomeni, da mora biti temeljito izpraznjena

4. ZAKAJ SO VREČKE PROZORNE ?

Vrečke so namensko prozorne, da je mogoče že vizualno opaziti, kaj je odloženo v njih. Zelo pomembno je tudi za smetarje, ki na hitro pogledajo in presodijo vsebino v vrečki, če je primerna jo vzamejo, v nasprotnem primeru, če je v vrečki je neprimerna vsebina pa vrečko pustijo na prevzemnem mestu.

5. KAM LAHKO ODLOŽIM ČASOPISNI PAPIR IN STEKLENICE?

Časopisni papir odložite v kartonsko škatlo na odjemno mesto ob rumeni vreči na dan odvoza, skladno z urnikom. Stekleno embalažo odložite v plastično posodo ali kartonsko škatlo in jo prav tako postavite ob rumeno vrečo na tisti dan, ko bodo pobirali stekleno embalažo, kar je označeno na urniku. Za stekleno embalažo lahko uporabljate staro vedro ali drugo plastično posodo, saj vam bodo smetarji posodo izpraznili in vam jo pustili na odjemnem mestu, da jo boste lahko vedno znova uporabljali za zbiranje steklene embalaže.

6. KAJ SE BO ZGODILO Z RUMENIMI VREČAMI POTEM, KO JIH BODO SMETARJI ODPELJALI?

Rumene vreče bodo odpeljane v sortirnico, kjer jih strojno odprejo in vsebino transportirajo na tekoči trak, ob katerem so delavci, ki sortirajo embalažo po frakcijah glede na posamezen tip materiala.

7. ALI IMAOJO ŠE KJE V SLOVENIJI ALI V TUJINI SISTEM RUMENIH VREČ ZA LOČENO ZBIRANJE ODPADNE EMBALAŽE?

Da. Ta sistem je uvedlo že 30 občin v Sloveniji, vsak mesec se pridružijo nove občine. Ugotovite so namreč pokazale, da ni mogoče s sistemom zbiralnic (ekoloških otokov) zbrati zahtevanih količin odpadne embalaže, kot predvideva zakonodaja. Ker je storitev ločenega zbiranja potrebno približati uporabniku, je sistem rumene vreče uveden v vseh evropskih državah, tudi v Kanadi in večjem številu Ameriških držav.

DODATNE INFORMACIJE

Občina Miklavž na Dravskem polju

Nad izviri 6

2204 Miklavž na Dravskem polju

T: 02 / 6296 820

F: 02 / 6296 828

Brezplačna številka:

T: 080 63 70 (svetovalna pisarna)

E: obcina.miklavz@miklavz.si

Snaga Maribor

Nasipna ulica 64

2000 Maribor

T: 02 / 3313 551

F: 02 / 3327 661

E: info@snaga-mb.si

Okoljsko raziskovalni zavod

Sp. Preloge 55

3210 Slov. Konjice

T: 03 / 752 07 90

F: 03 / 752 07 91

E: orz@siol.com

Priporočljive spletnne strani:

www.miklavz.si

www.snaga.si

www.orz.si

www.okp.si

www.komunala-trebnje.si

www.gov.si

www.interseroh-slo.si

www.eko-tce.eu

www.surovina.si

www.javne-naprave.si

Izdala in založila:

Občina Miklavž na Dravskem polju

Priprava vsebine:

Okoljsko raziskovalni zavod

Slovenske Konjice

Avtorici:

dr. Janja Klinčar, Simona Matulj

Uredila:

dr. Marinka Vovk

Oblikovanje:

IRTIS d.o.o.

Tisk:

Florjančič tisk d.o.o.

Naklada:

2000 kos

Miklavž na Dravskem Polju,

april 2010